

Vármegyei hatókörű városi könyvtárak munkaterve

2025

Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

Könyvtárunkat olyan közösségvezérelt helyé szeretnénk tenni, amely sokoldalú - minden generáció számára hasznos - minőségi időtöltést, találkozási helyet biztosít. A fenntartóval együttműködve szeretnénk a hatékony energiafelhasználású intézmények közé tartozni; számos felújítási, javítási munka vár ránk. Törekszünk szolgáltatásaink bővítésére és az olvasók magas színvonalú kiszolgálására. Szeretnénk egy kültéri Locker – könyvkiadó/visszavevő automatát üzembe helyezni, konferenciákat, szakmai továbbképzéseket szervezni. A mesterséges intelligencia, a kommunikációs platformok szélesedését követve új marketing és PR stratégiát alakítunk ki. A Minőségirányítási Tanáccsal közösen szabályzatok készítésével, aktualizálásával javítjuk a minőségi munkavégzés, szolgáltatások feltételeit. Részt veszünk a Jókai Emlékév programjaiban; József Attila születésének 120. évfordulóját ünnepeelve, versmondó versenyt, versajánlót és költészet napi versíró pályázatot hirdetünk. Kiállítással egybekötött megemlékezést tartunk a nevét viselő fiókkönyvtárunkban Gábrriel József festőművész születésének évfordulóján. Folytatjuk a Keresztury Ház gyűjteményének népszerűsítését, a fenntartóval együttműködve a Ház felújítási munkáit. „Itt, itt a helyünk...” címmel, Keresztury Dezső hagyatékának feldolgozásával helyismereti adatbázist készítünk a kutatók és a közönség számára. Innovációs pályázatot nyújtunk be a Fűszerkert és a Deák+kert irodalmi portálunk bemutatásával.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Negatív: A könyvtár saját forrásból nem képes energia hatékony üzemeltetésű intézménnyé válni: fenntartói támogatásra, pályázatokra van szükség. Az új szolgáltatások sikeres működtetéséhez a munkatársakat folyamatosan képezni kell, a felszabaduló munkahelyekre dinamikus, digitális kompetenciákkal bíró munkatársakat szükséges alkalmazni. A munkatársak bérfejlesztésére a fenntartóval közösen kell keresni a lehetőséget, hogy a jól képzett, elhivatott kollégákat meg tudja tartani az intézmény.

Pozitív: Folytatódnak az épület energetikai korszerűsítésére vonatkozó tervezési munkálatok. Idén fűtése korszerűsítés és a főbejárati lépcső felújítási munkálatai kezdődhetnek el.

Rendezvényeinkre tavaly 80 772 fő látogatott el, ezt szeretnénk új tematikájú programjainkkal növelni. Olvasói kampányokkal a beiratkozást és a könyvtárhasználatot kívánjuk emelni, mert nő a könyvtárat igénybe vevők száma és a könyvkölcsönzések is növekvő tendenciát mutatnak. Kormányzati döntés értelmében ingyenes a 25 éven aluliak könyvtári beiratkozása, ezzel is nőhet a használói körünk.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Könyvtári stratégiánk 2025-ben megújul: kiemelt szerepet kap a társadalmi szerepvállalás erősítése, a megújuló szolgáltatásfejlesztés, a digitális tartalomszolgáltatás, a humánerőforrás fejlesztés, az épület rekonstrukciós törekvései, a fenntarthatóság, a PR és marketing stratégia erősítése, aktív részvétel a város közösségi életében, a helyi értékek ápolása, helyismereti adatbázis létrehozása. A közönségkapcsolat és közösségvezérelt könyvtári koncepció erősítésére igényfelmérést készítünk a használók, munkatársak, partnerek körében. Több külső helyszíni megjelenéssel kívánunk eljutni szolgáltatásaink ajánlásával a könyvtárat még nem látogatókhoz. Aktualizáljuk a kommunikációs és marketing, PR tervet.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Az NKA és az önkormányzat támogatásával új szolgáltatást vezettünk be DeákDekor néven, így új kreatív közösségi alkotótér jött létre. A pályázatokból szakmai napot, helyismereti tábort szervezünk, állományvédelmi alapanyagokat szerzünk be, kiadványokat jelentetünk meg. A város által felújított Keresztury Ház újszerű, modern környezetben fogadja látogatóit. A támogatásból készült információs kiadvány hasznos ismereteket adhat a látogatóknak, erősítve ezáltal a város kulturális életében betöltött stratégiai szerepünket.

3. Szervezet

a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A Könyvtári Intézet tavasszal indítja a *Könyvtári vezetési ismeretek* képzését, amelyen az intézmény két igazgatóhelyettese vesz részt. Gyermekkönyvtáros kollégáink a *Gyermekkönyvtári ismeretek újrátöltve* tanfolyamon vehetnek részt októberben. Munkatársaink érdeklődnek a

Fenntarthatóság, zöldkönyvtár, ökokönyvtáros képzés iránt. Tervezünk belső képzéseket, tudásátadó alkalmakat.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

A fenntartó támogatásával felújítottuk a Deák téri épület mélyraktárának egy részét, és egy modern makerspace műhelyt alakítottunk ki; ezeknek a bővítését, fejlesztését tervezzük. Folytatjuk a munkatársi közösségi helyek rekonstrukcióját, a gyűjteményszervező csoport irodájának állagmegóvási munkálatait. A felnőtt kölcsönző teremben a mostani kézikönyvtárat átalakítva egy Young Adult (14-18 éves korosztály) sarkot hozunk létre. Tervezzük a gyermekkönyvtárban társasjáték tároló szekrény vásárlását, az olvasószolgálati kölcsönző bútor egység modernizálását, podcast szoba kialakítását, az igazgatói iroda klimatizálását, a helyismereti és olvasótermi - zenei terek célszerűbb elrendezését. Folytatjuk a tagkönyvtárak közösségi tereinek szépítését.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

A helyismereti részben informatikai fejlesztést, a digitalizálási munkaállomás bővítését, a szolgáltatási pontokon számítógépek, monitorok cseréjét tervezzük és szerver fejlesztést a könyvtári adatfájlok, levelezések biztonsági mentéséhez. A fűszerkert vagyonvédelmére kültéri kamerarendszer kiépítését tervezzük.

c. egyéb infrastruktúra

Tervezzük információs tablet elhelyezését mindhárom egységünkben a tájékozódás könnyítésére, „Locker” Könyvek kiadásának és visszavételének lehetőségét 24 órában biztosító szekrény forgalmas csomópontban történő elhelyezését; a gyermekkönyvtárban társasjátéktároló vitrin kialakítását, podcast szoba kialakítását az egykori öltözőhelyiségben, az olvasószolgálati bútorzat korszerűsítését. Folytatjuk a mélyraktári szigetelési munkálatokat.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A könyvek gyarapítását egyedi szerződés alapján végezzük, partnerünk a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. lesz. Kiemelt figyelmet fordítunk a mindenkor Zala megye területére vonatkozó információk, kiadványok gyűjtésére valamint a megye nemzetiségi lakosainak könyvtári ellátását biztosító dokumentumok beszerzésére. A pénzügyi lehetőségeket és az emelkedő könyvárakat figyelembe véve 5000 db könyv beszerzését tervezzük. Az emelkedő olvasói felajánlások

következtében tovább növekedhet állományunkban az ajándék kötetek aránya, melyek gondos válogatást követően, a gyűjteményépítési szabályok figyelembevételével kerülnek az állományba. Az NKA Könyvtámogatási Program kiadványait is beépítjük állományunkba. Az AV dokumentumok a gyarapítás 3 %-át jelentik, hangoskönyvek, igényes filmek, népzenei CD-k, diafilmek formájában. Folytatjuk állománykorszerűsítési törekvéseinket, kiemelt figyelmet fordítva a Szürke raktár és a vízkárral kisebb mértékben érintett Zöld jelzésű duplumraktár dokumentumállományára. Az elhasználódott, elavult példányokat leválogatjuk, a feleslegessé vált köteteket tervszerű állományapasztás keretében selejtezzük. Összesen 7000 könyv kivonását tervezzük. A Szürke raktár szakirodalmi példányait áthelyezzük a felújított Piros jelzésű duplumraktárba. A Szürke raktár felszabadult helyeire a szabadpolcok kevésbé használt kiadványait költöztetjük. Átvizsgáljuk használhatóság szempontjából a zenei CD és DVD dokumentumainkat - 70 db CD lemez és 80 db DVD kivonását látjuk megvalósíthatónak.

b. gyűjteményfeltárás

A dokumentumok tartalmi és formai feltárását a Textlib integrált könyvtári rendszer gyűjteményszervezési modulja segítségével végezzük. A dokumentumok egységes elvek alapján, recenziókkal kiegészített letölthető rekordokkal, saját feltárást követően kerülnek adatbázisunkba. A leírásokat analitikus tételekkel egészítjük ki, figyelemmel a helyismereti és környezetvédelmi információkra, a gyakran keresett témákra. Keresztury Dezsőhöz köthető cikkek, fotók feltárásával elkezdjük az „Itt, itt a helyünk” elnevezésű helyismereti adatbázis feltöltését. Folytatjuk a sajtófigyelést, kiemelt figyelmet fordítva a helyismereti jellegű és környezetvédelmi információkra. Továbbra is rögzítjük a Pannon Tükör, a Hévíz, a Zalai Könyvtári Levelező tartalomjegyzékeit a MATARKA adatbázisban. A KSZR munkatársak által közvetlenül ellátott falvak részére rendelt dokumentumokat feltárjuk, állományba vesszük, a törölt dokumentumok selejtezési adminisztrációját elkészítjük.

c. állományvédelem

RFID biztonsági jellel 2400 dokumentumot fogunk ellátni. Kötetésünkben 4500 db dokumentum kötését, javítását tervezzük.

d. digitalizálás

Digitalizálási tervünk alapján, állományvédelmi, helyismereti szempontokat figyelembe véve folytatjuk digitalizálási tevékenységünket. A Zalatáj és a Nyugati Tükör újság, valamint a Keresztury Dezső életével, munkásságával kapcsolatos fényképek, cikkek digitalizálását tervezzük, visszakereshetővé, nyilvános használatra elérhetővé téve honlapunkon.

Állományvédelmi szempontból végezzük a Zalai Hírlap lapszámainak digitalizálását. Intézményünk kiadványai a pdf formátumok kereshetővé tétele után ugyancsak honlapunkon kapnak elhelyezést.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, idősek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Az iskolai – óvodai csoportokat továbbra is szervezeten fogadjuk; folytatjuk a családi napok, délutánok szervezését, Családi Alkotóműhely keretében könyvtári foglalkozásokra várjuk a 14 év alattiakat. Valentin Napon és a Nemzetközi Könyvajándékozási Napon olvasói kampánnyal kedveskedünk olvasóinknak, kültéri könyves akciót is szervezünk intézményegységeinkben. Folytatjuk az Irodalmi Kalandozások levelezős játékunkat, szervezői vagyunk a József Attila Megyei Versmondó Versenynek, az Ady Endre versmondó versenynek. Kapcsolódunk az Internet Fiesta országos felhíváshoz. Könyvtárból jöttem...! podcast sorozatunk havonta jelentkezik. A Deák+kert irodalmi portálunkon új írásokkal jelentkezünk. Irodalmi, tehetséggondozó alkalmakon Leírhatatlan(ok) várjuk a középiskolák verskedvelő tanulóit. Folytatjuk a Nyugdíjas Ház programjait, az Életet az Éveknek nyugdíjas szervezettel közös vetélkedőket. A Mandulavirág szeretetotthon fogyatékkal élő lakói számára további foglalkozásokat szervezünk, a látásfogyatékosoknak pedig vetélkedőt. A GJK-ban helyet biztosítunk a Mandala szakkör részére. Az Izsák Imre Általános Iskolában működő DÖK és az iskolaújságot szerkesztő team megbeszéléseit rendszeresen fogadja a könyvtár.

A Költészet Napja alkalmából versíró pályázatot hirdetünk középiskolások számára; rendhagyó irodalomórákra is várjuk ezt a korosztályt. Készülünk az Állatvédelmi témahétre, az Állatbarát Könyvtár Program felhívásában is részt veszünk. Magkönyvtári szolgáltatásunk idén is folytatódik. Nyáron ismét lesz Deák terasz.

A Zalai Gyermekkönyvhetek programsorozat keretében városunkban és a vármegye több településén is szervezünk programokat a gyermekek számára. Megjelentetjük a könyvtár gyermekmagazinját (Olvasó Lurkó). Folytatjuk iskolai közösségi szolgálatunkat, melyet online is lehet végezni. Felvesszük a kapcsolatot a helyi lemezgyártó céggel; zenés délutánt és ismeretterjesztő előadást tervezünk.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Lehetőséget adunk a helyben olvasásra, adatbázisok, számítógép, internet és az olvasótermi dokumentumok használatára. Az irodai szolgáltatások igénybevételét, az irodalomkutatásra vonatkozó igény kielégítését biztosítjuk. Népszerűsítjük a szakdolgozati és egyéb - születésnap - kötészeti tevékenységünket, a fiatalok felé kívánunk nyitni. Szeretnénk *könyvtári shopot* nyitni, ahol névadónkhoz és a *Könyvtár. Több, mint gondolnád...* szlogenhez kapcsolódó ajándéktárgyakat lehet vásárolni.

c. távolról elérhető szolgáltatások

A TextLib integrált rendszerben számos szolgáltatást online vehetnek igénybe az olvasók, önállóan tudnak intézni hosszabbítást, előjegyzést, foglalást. A honlapunkon keresztül letölthető úrlapon is kérhetők dokumentumok, sokan e-mailen keresztül intézik ügyeiket. E lehetőségeket a telefonra optimalizált honlapról illetve a TextLib App-on is el lehet érni. Szeretnénk az online beiratkozás lehetőségét is megteremteni.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A központi könyvtárban folytatódik a Kultúrák találkozása és az Értékadó Lélekhangok című programsorozat. Új sorozatot indítunk Életmentor címmel, ahol a megváltozott élethelyzetekre, családi problémák megoldására adnak választ előadóink.

A helyi kötődésű programok, a Pannon Tükör lapszám és kötetbemutatók, a Lokálpatrióta Klub rendezvényei sok látogatót vonzanak, a zalai alkotókat és műveiket bemutató beszélgetésekre is sok érdeklődő érkezik. Csatlakozni kívánunk az országos rendezvényekhez: Múzeumok Éjszakája, Magyar Örökség Napja, Országos Könyvtári Napok, Hulladékcsökkentési Hét, Kultúrházak éjjel nappal, Közösségek Hete, Ünnepi Könyvhét. Szervezzük a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely workshopjait, újraindítjuk a szakmai facebook csoportot, szakmai találkozóit. Saját fejlesztésű társasjátékunk, a TársasTéka sokszorosítását tervezzük, eljuttatjuk a vármegyei könyvtárakhoz is. A Zöld könyvtári esték ismeretterjesztő programokkal jelentkezik minden egységünkben. DeákDekor makerspace műhelyünkben márciustól foglalkozásokat, a JAVTK-ban Légy Legyőzhetetlen! címmel egészségmegőrző programot indítunk.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

A felnőtt és gyermekkönyvtári honlapokon a legfontosabb információk és rendezvényplakátok mellett könyv - és folyóiratajánlókat, online vetélkedők anyagait, a blogokon tartalmas anyagokat, érdekességeket tudunk közzétenni. A Facebookon, Instagramon, TikTokon gyorsan jutnak el a hírek rendezvényeinkről a különböző korosztályokhoz. YouTube-felületeinken videós anyagokat,

a Könyvtárból jöttem podcast-et tudják elérni az érdeklődők. A Keresztury 120 Emlékéhez kapcsolódóan létrehozott K120 Fb oldalt folytatjuk, frissítjük.

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A települési nyilvános könyvtárak számára módszertani, kötetzeti, digitalizálási segítséget, szaktanácsadást nyújtunk, bevonva őket a vármegyei rendezvényszervezésbe (Internet Fiesta, vetélkedők, OKN). Segítjük a Minősített Könyvtár cím pályázatra való felkészülést. A kistelepülések számára biztosítjuk a KSZR szolgáltatást. Negyedévente a szemléletváltás és a fenntarthatóság jegyében szakmai műhelynapot tartunk a vármegye Zöld Sziget hálózatához csatlakozott könyvtárainak.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Ebben az évben 5 felmérést tervezünk használóink és partnereink körében, 300 fővel. Megkérdezzük véleményüket új szolgáltatásainkról, folytatjuk felmérésünket a rendezvények látogatóinak véleményéről. Felmérést tervezünk munkatársaink és használóink körében a Családbarát szolgáltatások - Családbarát Szolgáltatóhely/Munkahely cím birtokosaként.

b. önértékelés

2023-ban elvégeztük a KMÉR szerinti önértékelést a Minősített Könyvtár cím birtoklásának félidejében. A kapott értékelés nyomán folytatjuk minőségbiztosítási tevékenységünket, a Könyvtári Minőségi Díj elnyerésére pályázunk.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

Segítjük a Halis István Városi Könyvtár felkészülését a Minősített Könyvtár cím elnyerésére.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

„Itt, itt a helyünk” címmel Keresztury Dezső hagyatékát feldolgozó helyismereti adatbázist hozunk létre. A Keresztury Házban nyílt napokat szervezünk. A családok számára a központi könyvtárban Családi Alkotóműhely néven havi egy alkalommal foglalkozást, kézműves délutánt tartunk. Légy Legyőzhetetlen! címmel a JAVTK-ban ismeretterjesztő előadássorozat indul. Leírhatatlan(ok) címmel kreatív versíró táborot hirdetünk a Deák+kert program tehetséggondozó projektjében. A Gébárti-tó területén könyves bibliodoboz kihelyezését tervezzük. Kültéri ledfalon szeretnénk szolgáltatásainkat népszerűsíteni.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Megjelentetjük a Keresztury 120 emlékkonferencia tanulmánykötetét Pannónia szülötte címmel. Bemutatjuk a Deák konferencia tanulmánykötetét. Továbbra is részt veszünk a közgyűjtemények és a zalaegerszegi önkormányzat várostörténeti kutatási, kiadványozási tevékenységében, kéziratok elkészítésében. A TOP plusz pályázatban könyvtárszakmai konferenciákat, kiadvány készítését tervezünk. Az Olvasó Lurkó, a Zalai Könyvtári Levelező újabb számait megjelentetjük. Megjelentetjük a Könyvtárosok kedvenc József Attila versei című kiadványt.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

2024-ben 294 együttműködési megállapodásunk volt, újabb megállapodások megkötését tervezzük civil szervezetekkel (Nagycsaládosok Egyesülete); a közoktatásban kapcsolat ápolunk oktatási-nevelési intézményekkel. A tudományos, helytörténeti tevékenységben a Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatósága, az MNL Zala Vármegyei Levéltára, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány, valamint Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala a legfőbb partnerünk. Együttműködünk a Magyar Könyvtárosok Egyesületével szakmai állásfoglalások kialakításában, vezetői pályázatok elbírálásában, a vándorgyűlés szervezésében; a digitalizálás területén a Zala-Lap Kiadói Kft-vel.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. könyvtár megjelenése médiumokban

Könyvtárunk eseményeiről, eredményeiről folyamatosan jelennek meg tudósítások. A helyi írott és elektronikus sajtóban a rendezvényekről, programokról, kiadványokról rendszeresen beszámolnak.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Az Ünnepi Könyvhétre megszervezzük a Lira kiadóval a könyvárusítást; több, kortárs íróvendéggel szervezzük közönségtalálkozót. Kültéri rendezvényeken, gasztronómiai eseményeken kapcsolódunk a város közösségi programjaihoz. Strandkönyvtári programunkat folytatjuk. A Gébárti-tónál könyves fiókkal (bibliodoboz) adunk lehetőséget olvasnivaló elvitelére.

Egyedi promóciós tárgyakkal népszerűsítjük partnereink számára könyvtárunk jelszavát. Zöld szemléletünk keretében pamuttáskát készítünk, melyet rendezvények alkalmával adunk olvasóinknak.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

a. a vármegyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

Kötelempéldány: felhívjuk a figyelmet a kötelempéldány szolgáltatásra; jellemző az ajándékozás, a tiszteletmpéldány küldése. Számos településről érkezik helyi időszaki kiadvány. A művek feltárássra kerülnek a honlapon elérhető katalógusunkban és a vármegyei közös keresőfelületen.

b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

A vármegyében 12 nyilvános települési könyvtár (vármegyei hatókörű városi, 8 városi, 3 községi) és 246 könyvtári információs és közösségi hely működik. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert 176.203.000 Ft állami támogatásból szervezzük, igénybe véve 4 városi könyvtár közreműködését. A Fejér György Városi Könyvtár 41, a Halis István Városi Könyvtár 46, a Városi Könyvtár Lenti 50, a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 26 települést lát el, könyvtárunk közvetlenül 83-at. Koordináljuk a nyilvános könyvtári hálózat statisztikai adatgyűjtését, 287 könyvtár adatait véglegesítjük. Vármegyei pályázatokkal népszerűsítjük a könyvtári szolgáltatásokat. A Fel a Netre, öregem! című online műveltségi vetélkedőt 13 éve hirdetjük, s évente családi irodalmi vetélkedőt a kistelepüléseken élők számára. Folytatjuk a Zöld Sziget Programot, a KSZR szolgáltatóhelyek környezettudatos szemléletformáló tevékenységét erősítve. Negyedévente „zöld” szakmai napot tartunk a vármegye egy-egy Zöld Sziget könyvtárában. Szervezzük az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok (OKN) programsorozatát, bevonva a kistelepülési szolgáltató helyeket. Működtetjük, népszerűsítjük a KönyvtárMozi szolgáltatást nyújtó könyvtárak körét. Honlapunkat (Zala Megyei Könyvtári Portál) és közösségi oldalunk tartalmait folyamatosan frissítjük. Kiadványaink a honlapunkon elérhetők. A Zalai Könyvtári Levelező-ben a vármegye könyvtárosai publikálnak. Az Olvasó Lurkó a gyermekolvasók számára készül. Promóciós anyagokkal népszerűsítjük a könyvtári szolgáltatásokat; a könyvtári programok képeivel illusztrált naptárakat készítettünk a

vármegyében működő könyvtáraknak. A jogszabályi változásokról, képzésekről, programokról tájékoztatjuk a kistéleplési vezetőket, könyvtárosokat.

c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő, 2025-ben nyújtott szolgáltatásokról

Beiratkozási és munkanaplókat, űrlapokat készítünk az adminisztrációs feladatokhoz; a települési nyilvános könyvtárakhoz eljuttatjuk a beszámoló és munkaterv sablonokat. A beszámolókról készült elemzés a honlapunkon hozzáférhető; a tanulságokat szakmai nap keretében beszéljük meg. Felhívjuk a figyelmet a megjelenő pályázatokra, segítséget nyújtunk azok készítésében. Szakértői véleményekkel, szaktanácsadással segítjük a könyvtárakat, a fenntartó önkormányzatokat a döntéshozatalban. Éves kötéseti terv alapján végezzük a vármegyei könyvtárhálózat dokumentumainak kötését, javítását.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzés végzéséről

Két vármegyei szakmai műhelynapot szervezünk a települési nyilvános könyvtárak számára, kettőt a KSZR könyvtárosaink számára. KSZR műhelynap keretében ellátogatunk a különböző városi könyvtárak körzetében működő szolgáltató helyekre. Folytatjuk az információs műveltség elsajátítását segítő kezdő-haladó számítógép- és internethasználó tanfolyamokat. A gyakori könyvtáros váltások miatt újabb könyvtáros képzések szervezése szükséges: alapfokú könyvtárosi tanfolyamokat szervezünk a kistéleplési könyvtárosoknak (3 helyszínen, 3 csoport). A TextLib integrált könyvtári rendszer használatának elsajátítására csoportokat szervezünk, a helyszínen kiteleplülve oktatjuk a könyvtárosokat.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Tanácsokkal segítjük a felújításban a könyvtárakat, az önkormányzatokat. Közreműködésünkkel valósul meg a KSZR szolgáltatóhelyek bútorzatának tervezése, cseréje. A működési körülményeket új, kiegészítő bútorok és IKT eszközök, irodaszerek, játékok vásárlásával segítjük. Biztosítjuk az állomány korszerűsítését, a gyarapítást, az apasztást; állományrendezéseket végzünk.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról.

Digitalizálási terv alapján folytatjuk a helyismereti értékű dokumentumok feltárását, digitalizálását. A Zalatáj és a Nyugati Tükör újság, valamint Keresztury Dezső életével, munkásságával kapcsolatos fényképek, cikkek digitalizálását tervezzük 2025-ben.

Megvásároltuk a Qulto helyismereti adatbázist, nem hagyományos dokumentumainkat (fotók, aprónyomtatványok, képeslapok) ebben kívánjuk rögzíteni, az érdeklődők számára elérhetővé tenni.

12. Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet)

a. Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019-2025 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.

A könyvtárlátogatók száma 2022-ben 69 168, 2023-ban 66 481, 2024-ben 80 772 fő volt. Nőtt a regisztrált használók száma az előző évhez képest (6 061 főről 6 549 főre). A beiratkozott olvasók több, mint a harmada 14 év alatti. Nőtt a könyvtárhasználat a 19-35 éves korosztályban (30%). Megnőtt az olvasási kedv a lakosság körében, a könyvek árának emelkedése miatt is többen preferálják a könyvtárhasználatot vásárlás helyett. Nő a kölcsönzött dokumentumok száma: a 2022-ben és 2023-ban már 100 ezer felett volt a kölcsönzött könyvek száma, 2024-ben meghaladtuk a 105 000 kötetet. Az időszaki kiadványok kölcsönzése egyre kedveltebb szolgáltatásunk.

b. Rövid bemutatása annak, hogy gyakorolt-e érdemi hatást a könyvtári szolgáltatásokra a mesterséges intelligencia széleskörű hozzáférhetősége, illetve az automatizáció térnyerése.

A mesterséges intelligencia megjelenése átalakítja életünket, intuitívabbá téve az internetes keresést, írást és a közösségi média interakciót. Az OpenAI nyelvi modelljére épülő mesterséges intelligencia chatbotok, mint például a Chat GPT különféle online feladatokban, interakciókban ellenőrzés mellett kiegészíthetik a könyvtári munkafolyamatokat. Az MI használata által a legfontosabb szempont, hogy a hivatkozások, források megjelölése releváns, valós információit tartalmaz-e.

Zalaegerszeg, 2025. február 20.

Tóth Renáta
igazgató

